

PRATS DE MOLLÓ
la PRESTA
DESAPAREGUT

PRATS DE MOLLÓ *la* PRESTA DESAPAREGUT

Sergi Roca

ÉDITION BADOUX, TABACS / FONS SERGI ROCA

 efadós®

PRATS DE MOLLÓ *la* PRESTA DESAPAREGUT

Col·lecció Catalunya Desapareguda

Primera edició: febrer 2023

© dels textos: Sergi Roca

© del pròleg: Claude Ferrer

© de les fotografies: diversos autors

© de l'edició: Editorial Efadós

© de la col·lecció Catalunya Desapareguda: Editorial Efadós

EDITORIAL EFADÓS

Carrer d'Edison, 3 - Nau A
Polígon industrial les Torreneres
08754 El Papiol (Baix Llobregat)
Telèfon 93 673 12 12
efados@efados.cat
www.efados.cat

Idea original i disseny:

Editorial Efadós

Amb la col·laboració:

Mairie de Prats de Mollo - La Preste

Amb el suport:

Assessorament lingüístic:

Ester Sirvent Visa

Fotografia de portada:

Henri Jansou / Fons Sergi Roca

Acrònims:

AFCEC (Arxiu Fotogràfic del Centre Excursionista
de Catalunya))

ISBN 978-84-19239-90-7

DL B-1995-2023

Imprès a Catalunya

Tota forma de reproducció, distribució, comunicació pública
o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb
l'autorització dels seus titulars, salvant l'excepció prevista per
la llei. Si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment
d'aquesta obra, dirigiu-vos a CEDRO (Centre Espanyol de
Drets Reprogràfics) - www.cedro.org

Índex

Pàg. 6

PRÒLEG

El ric passat d'una ciutat mil·lenària

Pàg. 8

INTRODUCCIÓ

La magnífica vall de Prats d'abans de la guerra

Pàg. 12

PRATS DE MOLLÓ

Una vila fortificada i dinàmica

Pàg. 96

LA PRESTA, ELS MASOS I ELS VEÏNATS

Un territori muntanyós immens

Pàg. 184

ÍNDEX ALFABÈTIC

Pròleg

EL RIC PASSAT D'UNA CIUTAT MIL·LENÀRIA

Claude Ferrer, Alcalde de Prats de Molló-la Presta

Prats de Molló-la Presta, la nostra magnífica ciutat mil·lenària, ha evolucionat tot al llarg de la seva història i s'ha adaptat a múltiples esdeveniments. Aquest llibre revela aquest ric passat a través de fotografies documentat d'ençà que es conserven clixés sobre Prats de Molló-la Presta. Devem a Sergi Roca aquest meravellós i llarg treball de recerca al qual ha dedicat molts anys per

tal de tornar-nos tots els arxius del nostre bonic poble. En nom de totes les pratenques i pratencs, dono les gràcies a en Sergi així com a les persones que han col·laborat a la creació d'aquest llibre. Fins i tot els més grans hi descobriran o tornaran a recordar, fullejant aquesta magnífica publicació, escenes de la vida o llocs que creïem perduts per sempre.

Tant si es tracta d'arquitectura, de tradicions, d'història, d'hidroteràpia, de naturalesa..., aquest llibre us

permetrà retrocedir en el temps. Alguns hi tornaran a trobar o hi veuran membres de la família quan se submergeixin en aquest passat que no hem d'oblidar.

Tenim la sort de tenir una història real i de poder mantenir aquest patrimoni viu. Les nostres arrels són en aquest llibre que us convido a fer descobrir. Siguem pratencs de soca, de cor o d'adopció, compartim l'amor que tenim per la nostra bonica ciutat i donem les gràcies al Sergi Roca i a edicions Efadós per fer-nos viure moments d'intensa felicitat. Escrivint aquestes ratlles, penso amb molta emoció en aquells qui ens han deixat aquest preciós passat.

AUTORIA DESCONEGUDA / Fons SERGI ROCA

Introducció

LA MAGNÍFICA VALL DEL PRATS D'ABANS DE LA GUERRA

Sergi Roca

Aquest llibre és fruit d'un treball de prop de trenta anys de recerca i recollida de documents sobre Prats de Molló la Presta. La troballa d'una postal de Prats en una caixa de sabates plena de cartes fou l'inici d'una recerca sense fi. Avui dia, al moment de redactar aquest llibre, ha calgut seleccionar entre un fons de prop d'un miler de postals, fotografies i negatius les instantànies més representatives d'aquest desaparegut Prats de Molló la Presta. Les primeres postals il·lustrades amb fotografies de viles apareixen pels volts de 1891. En el cas de Prats

de Molló les primeres postals il·lustrades conegudes foren editades per la llibreria Py-Oliver de Perpinyà cap al 1900. Sense citar-los tots, voldria retre homenatge a tots els editors de postals que permeten descobrir la nostra ciutat de fa un centenar d'anys: Labouche, Brun, Neurdein, Fau, Campistro, MP, Roque, Moret... sense oblidar els de Prats: Grès, Badouix, Rondony, Blanc, SHM, i Barboteu. No es pot perdre de vista, però, que tots aquests documents no haurien perviscut sense els fotògrafs.

La fotografia, inventada per Nicífor Niépce entorn del 1826 i, millorada per Lluís Daguerre després de la mort del primer, el 1833. El 1839, es va presentar l'invent del daguerrotip a l'acadèmia de ciències de París impulsat

VANLAERT DELEBART / FONS SERGI ROCA

VISTA GENERAL

Vista general de Prats de Molló cap al 1900. En primer pla, el Mas del Sandreu, propietat de la família Boixeda. A dreta, el Firal abans de la construcció de les escoles, l'*Agustí* i també el mas de Can Flacià desaparegut amb l'Aiguat del 40. L'absència d'arbres al capdamunt del poble fins al cim del pic de Granarols mostra una activitat agrícola intensa.

ANTIC PONT D'ESPANYA

L'antic Pont d'Espanya vist des de dalt amb la casa del cos de guàrdia a la seva esquerra. El terrible aiguat del 16, 17 i 18 octubre del 1940 que va fer estralls a l'Alt Vallespir malauradament es va endur aquest pont. Es poden distingir al fons els camps i prats del mas de Gironella.

AUTORIA DESCONEGUDA / Fons SERGI ROCA

per Francesc Arago. L'estat va adquirir-lo donant una renda anual de 6.000 francs a l'inventor i va oferir-lo al món. Com a anècdota, cal destacar que aquells primers daguerreotips presentats el 1839 foren cedits per Francesc Arago al Museum d'Història natural de Perpinyà, on es troben encara avui. En aquest llibre Provost, fotògraf de Perpinyà, ofereix les tres fotografies més antigues conegudes sobre Prats de Molló la Presta. Representen el balneari de la Presta entorn del 1867, a l'acabament de les obres d'ampliació dutes a terme per Charles Hortet, tirades sobre paper albuminat de 40 x 30 cm. D'altres el van succeir més endavant, a finals del segle XIX, com Celestin Berny de Prats, el treball del qual va ser objecte d'un recull el 1970; Henri Jansou de la Casa Labouche de Tolosa; Auguste Bosch de Prats o Albert Chauvin de

Perpinyà. Els dos fotògrafs, però, que han marcat l'època que han viscut per l'abundància de treballs i particularment als dos esdeveniments majors de la primera part del segle XX són André Alis i Antoine Caillet. Aquests dos fotògrafs amateurs de Prats de Molló van cobrir de manera magistral la Retirada el febrer de 1939 i l'Aiguat d'octubre del 1940. Afortunadament, moltes publicacions en van publicar moltes fotografies.

Aquest llibre consta de dues parts diferenciades, oposades, tal i com ha estat en el curs de la història: La ciutat fortificada de Prats de Molló d'una banda i el Balneari de la Presta amb els masos i els veïnats de l'altra. D'ara en endavant us deixem descobrir Prats de Molló la Presta i els seus habitants de fa més d'un segle a través d'aquestes 187 fotografies.

AUTORIA DESCONEGUDA / Fons SERGI ROCA

PRATS DE MOLLÓ

Una vila fortificada i dinàmica

Prats de Molló és una antiga vila Reial, constituïda a finals del segle IX, envoltada de muralles. Les activitats principals foren durant segles la cria d'ovelles i la indústria tèxtil, activitats íntimament lligades particularment a la fabricació de drap de llana. La confraria de Sant Miquel dels Mestres Paraires de la vila en fou símbol. A principis del segle XIX aquesta indústria entra en declivi i no serà fins a la segona meitat del segle XX, amb l'arribada dels primers telers mecànics, que se'n veurà el ressorgiment. La creació de noves fàbriques tèxtils, l'obertura d'una casa de convalescència per a militars així com l'arribada del ferrocarril el 1913 donen un nou impuls a la vila. Malauradament, tres episodis dolorosos van enfosquir aquell inici de segle XX tan prometedor: la pèrdua de 125 soldats, fills del poble, a la Primera Guerra Mundial; l'arribada de 100.000 refugiats durant la Retirada i el catastròfic aiguat de 1940.

VISTA PANORÀMICA DE LA VILA

Vistes panoràmiques de la vila de Prats de Molló cap a l'any 1890. Es pot observar la totalitat de la muralla sud abans que en fos enderrocada la part superior del *Rincon* i de la caserna Mangin. A la fotografia de la pàgina anterior es distingeixen molt bé les muralles del *carrer de missa* davant l'església. A la fotografia d'aquesta pàgina es poden veure, a la part esquerra, la capella de Santa Llúcia en ruïnes així com la fàbrica tèxtil d'Eloi Guisset. La gran fàbrica d'espardenyes d'Abdon Bo, que va utilitzar el dret d'aigua d'Eloi Guisset, encara no s'havia construït. L'església parroquial mira la Ciutat de sobre i està dominada pel castell de La Guàrdia.

CÉLESTIN BERNY / Fons SERGI ROCA

